

**Załącznik do uchwały nr V / 21 /2007
Rady Miasta Bartoszyce
z dnia 8 lutego 2007 r.**

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
I PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2007.**

***Bartoszyce
2007***

WPROWADZENIE

Podstawą prawną i merytoryczną programu są:

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2001 Nr 128 poz. 1401, Dz. U. z 2002 Nr 147 poz. 1231, Dz. U. Nr 167 poz. 1372, z 2003 Nr 80 poz. 719, Dz. U. Nr 122 poz. 1143);

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010;

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010;

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w

Województwie Warmińsko – Mazurskim na lata 2004 – 2007;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 r.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2007 jest kontynuacją zadań realizowanych w Bartoszycach od 1997 roku. W programie uwzględniono założenia ujęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 roku.

I. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW

1.1. Polskie problemy alkoholowe

Podstawowym celem Programu jest zmniejszenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji. Planowane działania profilaktyczne i naprawcze dotyczą nie tylko szkód związanych z nadużywaniem alkoholu ale rozumiane są szerzej: jako profilaktyka problemów wynikających z używania i nadużywania substancji psychoaktywnych. W nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol, narkotyki i tytoń nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone. Rozwiązywanie problemów alkoholowych oznacza zarówno podejmowanie tych działań, które są ukierunkowane na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodziny, jak również i tych, które zmierzają do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu. Nowoczesne podejście do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych obejmuje zatem różne środki – wszędzie tam gdzie mowa będzie o profilaktyce problemów alkoholowych problem należy rozumieć szerzej – jako profilaktykę problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, tytoń).

Do najważniejszych problemów wynikających ze spożywania środków psychoaktywnych w Polsce można zaliczyć:

Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu. W Polsce żyje około 600-700 tys. osób uzależnionych od alkoholu.

Szkody zdrowotne nadużywających alkoholu osób dorosłych. W kraju około 1,5-1,8 miliona pacjentów leczących się z powodu różnych chorób u lekarzy specjalistów i w podstawowej opiece zdrowotnej poważnie nadużywa alkoholu choć nie są uzależnieni.

Szkody występujące u nadużywającej alkoholu i używającej narkotyków młodzieży. Około 20% polskich nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej, oraz zaciera różnica wieku inicjacji i częstotliwości spożywania alkoholu występująca poprzednio pomiędzy chłopcami i dziewczętami. Rośnie częstotliwość spożywania alkoholu oraz liczba eksperymentujących z narkotykami.

Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym. Około 3 do 4 milionów osób żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących stres, współuzależnienie i inne szkody osobiste u członków rodziny. Badania żon alkoholików ujawniają, że około 3/4 spośród nich doświadcza przemocy

Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy. Nietrzeźwość w miejscu pracy mimo poprawy sytuacji w ostatnich latach nadal jest częstą przyczyną wypadków i obniżenia wydajności pracy.

Przestępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe. Na szczególną uwagę zasługują takie zjawiska jak nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich wypadki oraz związek nietrzeźwości z przestępstwami pospolitymi, z recydywą i z przemocą.

Łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi. Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszenia prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom niepełnoletnim, nielegalny handel napojami alkoholowymi oraz reklama i promocja alkoholu. Przyczyniają się one do wzrostu określonych powyżej zagrożeń oraz zakłóceń w funkcjonowaniu systemu prawnego.

Nadużywanie alkoholu nie może być więc postrzegane jako problem ograniczający się wyłącznie do problemu jednostki, gdyż powoduje konieczność ponoszenia przez społeczeństwo ogromnych kosztów ekonomicznych, zwłaszcza w zakresie ochrony zdrowia, opieki społecznej i wymiaru sprawiedliwości. Z drugiej strony stwarza ogromne niebezpieczeństwo skażenia społecznego i popularyzacji negatywnych wzorców. Stąd też coraz większą rolę w strategii społecznej winny odgrywać działania profilaktyczne.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadaniem własnym gminy jest „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu” (art. 4¹ ust 1 ustawy).

Dotychczasowe działania gminy w tym zakresie wynikały z przyjmowanego corocznie na mocy powyższej ustawy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W szczególności zadania wskazane w ustawie a realizowane w ramach Miejskiego Programu obejmują :

zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych socjoterapeutycznych, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
W 2005 roku obowiązywać zaczęły dwie kolejne ustawy regulujące obowiązki gmin w zakresie przemocy w rodzinie i narkomanii.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

Art. 10.1. ustawy
zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowe w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, uczniów także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Art. 10.2 ustawy

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, uwzględniając zadania określone w art.2 ust.1 pkt 1 - 3 oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.:

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r.

o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2002 r. Nr 147, poz.1231, z późn. zm.³⁾), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Zgodnie z cytowanymi wcześniej zapisami powyższych ustaw od roku 2006 samorząd gminny jest w obowiązku stworzyć oprócz dotychczas realizowanego Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych także Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2007 opracowany został jeden

Program: Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.

1.2.Problem alkoholu i narkomanii w województwie warmińsko – mazurskim

W województwie warmińsko – mazurskim, podobnie jak i w całym kraju, około 20% nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego

i moralnego. Według badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie szacuje się, że w Polsce około 2-3% całej populacji uzależnione jest od alkoholu. Z badań przeprowadzanych przez Instytut wynika, iż w naszym województwie w 1999 r. w poradniach odwykowych z powodu problemu alkoholowego leczyło się zaledwie 3 626 osób, w tym 1 419 – pierwszy raz. Z leczenia całodobowego skorzystało 2 848 osób (dane nie obejmują ostrych zatruc). W 2000 roku z pomocy leczenia ambulatoryjnego, na tle uzależnienia od alkoholu, skorzystało 5 328 osób, natomiast działające na terenie województwa stacjonarne placówki leczenia odwykowego w roku 2000 przyjęły ogółem 2 733 osoby (dane Warmińsko-Mazurskiego Centrum Zdrowia Publicznego).

Systematycznie rośnie też liczba dzieci i młodzieży, która eksperymentuje z substancjami psychoaktywnymi. Zestawienie wyników badań ankietowych prowadzonych w środowiskach lokalnych województwa z wynikami badań ogólnopolskich potwierdza, że zjawisko to stale utrzymuje się na poziomie od 12% do 15% badanej populacji. Wyniki te świadczą o znacznym wzroście stopnia i zasięgu rozpowszechnienia doświadczeń dzieci i młodzieży z substancjami nielegalnymi i wskazują jednocześnie na wzrost zagrożenia nimi. W latach 1997 - 1998, na obszarach obecnie znajdujących się w granicach województwa warmińsko-mazurskiego, na 100 tys. mieszkańców z powodu uzależnienia od narkotyków leczyło się ok. 24 osób (dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie). Stale też wzrasta przestępczość wśród nieletnich oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach, zwłaszcza wobec kobiet i dzieci, czego źródło leży w zjawiskach uzależnień, głównie alkoholowych.

Warto zaznaczyć, że za jazdę pod wpływem narkotyków podobnie jak po alkoholu grożą dwa lata więzienia. Z szacunkowych Stowarzyszenia Bezpieczeństwa Społecznego wynika, iż że około 250 tys. osób, które regularnie zażywają narkotyki, wsiada za kierownicę.

Kierowcy po zażyciu narkotyków (lub mieszance narkotyków z alkoholem) są sześć do dziewięciu razy częściej odpowiedzialni za wypadek drogowy niż ci, którzy byli trzeźwi. Nawet niewielkie ilości amfetaminy czy marihuany są o wiele bardziej niebezpieczne niż dwa piwa lub setka wódki. Wpływ średniej dawki niektórych narkotyków na zachowanie kierowcy jest porównywany do stężenia alkoholu we krwi (0,7- 1 promila)

1.3.Charakterystyka miasta Bartoszyce.

Miasto Bartoszyce zamieszkuje 25 771 mieszkańców w tym: mężczyźni – 12 365, kobiety – 13 406 (wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego).

Miernikami aktywności ekonomicznej rzutującymi na warunki życia oraz poziom zamożności jest liczba osób pracujących, bezrobotnych, poziom wynagrodzeń, a także liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

Stopa bezrobocia mierzona stosunkiem bezrobotnych do czynnych zawodowo mieszkańców powiatu, na koniec 2004 r. wynosiła 38,7%, przy średniej wojewódzkiej wynoszącej 29,2%.

Natomiast liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bartoszycach na dzień 31 grudnia 2004 r. wynosiła 9 420 w tym 4 953 kobiet, 4 467 mężczyzn, z prawem do zasiłku: 1 721. Oznacza to, że co trzeci czynny zawodowo mieszkaniec powiatu pozostaje bez pracy.

Sytuacja powiatu na tle województwa przedstawia się następująco: w stosunku do średniej krajowej stopa bezrobocia w powiecie jest wyższa o 17 punktów procentowych (kraj 17,6%)

pod względem stopy bezrobocia (38,7%) powiat bartoszycki, zajmuje trzecią lokatę wśród 19 powiatów województwa warmińsko – mazurskiego.

1.4.Informacje służb publicznych, które spotykają się z problemem alkoholowym.

1) Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach w okresie od 01.01.-30.11.2006 roku odnotowała następujące zdarzenia dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby pod wpływem alkoholu:

I.p.	Naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu	2005 r.	01.01. - 30.11. 2006 r.
1.	Popelnione przestępstwa w związku z alkoholem	92	98
a)	Zabójstwo	3	1
b)	Znęcanie się nad rodziną	42	65
c)	Kradzież mienia	16	15
d)	Kradzież z włamaniem	31	17

2.	Interwencje domowe policji a) w tym interwencje domowe policji dotyczące przemocy w rodzinie	1558 152	1278 320
3.	Osoby izolowane w Policyjnej izbie wytrzeźwień	919	710
4.	Kolizje i wypadki drogowe po spożyciu alkoholu lub w związku z alkoholem	46	22
5.	Prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu	259	289

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE NARKOMANII

1.	Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	26	26
2.	Udzielanie innej osobie środka odurzającego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej	10	6
3.	Udzielanie innej osobie środka odurzającego	2	5
4.	Razem	38	37

2) Dane z Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich i Karny.

W okresie od 01.01 do 30.11.2006 roku w stosunku do **67** osób wydano postanowienia o obowiązkowym poddaniu się leczeniu odwykowemu w warunkach stacjonarnych i niestacjonarnych, w **6** przypadkach rodzicom nadużywającym alkoholu ograniczono władzę rodzicielską i ustanowiono nadzór kuratora. **8** dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo – wychowawczej w związku z categorycznym zaniedbywaniem obowiązków rodzicielskich wynikających z nadużywania alkoholu.

3) Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszczach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszczach w okresie od 01.01 – 30.11.2006 roku udzielił pomocy **1346** rodzinom, a dokładnie **3651** osobom.

Ośrodek objął też w okresie jak powyżej bezpłatnym dożywianiem **750** rodzin, a w nich **1540** dzieci.

W ramach poradnictwa specjalistycznego MOPS udzielone zostały następujące porady:

Porady	Liczba udzielonych porad	
	2005 r.	2006 r.
Porady prawne	126	263
Porady pedagogiczne	55	70
Porady specjalistów pracy socjalnej	130	178
Porady telefoniczne	250	245
Porady dotyczące przemocy domowej	14	36
Suma	575	792

Kryzys w funkcjonowaniu dzisiejszej rodziny związany jest z różnymi problemami, a w szczególności z finansowym, bezrobociem, alkoholizmem i przemocą. Codzienne problemy i wynikający z tego stres, a także niemożność załatwienia prostej sprawy, chaos, lęk, niepewność jutra – to przykłady tego, co obciąża każdego człowieka w codziennym życiu. Nieporadność rodziny wymaga wobec tego zaangażowanej interwencji i skutecznej pomocy zespołu interdyscyplinarnego.

Z zaprezentowanych danych wynika, że najwięcej osób korzysta z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego korzystnie wpływającego na poprawę i funkcjonowanie bartoszczyckich rodzin oraz z porad telefonicznych.

Porady prawne dotyczą głównie pism procesowych i apelacji, pozwów dotyczących egzekwowania alimentów, rozwodów, separacji, problemów mieszkaniowych i spraw emerytalno – rentowych.

4) Dane dotyczące leczenia odwykowego.

W ramach kontraktu Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa” w Bartoszczach zabezpiecza program terapii podstawowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych – leczenie ambulatoryjne

Liczba pacjentów, którzy skorzystali z pomocy leczenia odwykowego:

W roku 2004 - **454** osoby uzależnione od alkoholu i **134** osoby współuzależnione

W okresie od 01.01 – 30.06.2005 roku - **260** to osoby uzależnione i **104** współuzależnione.

W okresie od 01.01.- 30.11.2006 roku- **329** to osoby uzależnione od alkoholu, **19** - liczba osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, **106** liczba osób współuzależnionych, liczba systematycznie pracujących grup z programem terapeutycznym- **11**

Systematycznie pracujące grupy dla osób uzależnionych to:

radzenia sobie z głodem alkoholowym,

grupa psychoedukacyjna,
tożsamości, bezsilności, destrukcji
grupa nawrotów choroby oraz grupa zadaniowa.
Oprócz programu podstawowego odbywają się maratony:
praca nad poczuciem własnej wartości,
złość, agresja, uzależnienie,
krzywda i wybaczenie,
trening asertywnych zachowań abstynenckich,
praca nad poprawą komunikacji w rodzinie.
Systematycznie pracujące grupy dla osób współuzależnionych to:
grupa psychoedukacyjna,
grupa wstępna,
współuzależnienie,
rozwój osobisty,
pogłębiona terapia dla osób współuzależnionych.
Oprócz grup systematycznie pracujących odbywają się również maratony dla osób współuzależnionych:
destrukcja dla osób współuzależnionych,
tożsamość współczesnej kobiety,
poczucie własnej wartości,
praca nad złością,
praca nad poczuciem winy i krzywdy.

5) Dane dotyczące pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2006 roku do komisji wpłynęło **76** wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, wysłano **148** wezwań do punktu konsultacyjnego, który pełni funkcję punktu informacyjno - interwencyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz poradnictwo prawne dla ofiar przemocy domowej, przeprowadzono **65** wywiadów środowiskowych, zwrócono się do lekarza biegłego o opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wobec **53** osób nadużywających alkoholu, wobec 43 osób został złożony wniosek do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I POMOCOWEJ

2.1. Stan zasobów instytucjonalnych

Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta,
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia „Szansa”,
Niepubliczny Zakład Lecznictwa Otwartego Psychiatrycznego i Odwykowego,
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
Komenda Powiatowa Policji,
Sąd Rejonowy,
Straż Miejska,
Szkoły podstawowe , gimnazja, ponadgimnazjalne,
Zakłady Opieki Zdrowotnej,
Stowarzyszenia:
Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Źródło”,
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Bartoszycach,
Klub Abstynenta „Feniks”,
Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej „Akme”,
Stowarzyszenie „Monar” ,
i inne,
Kościoły i inne związki wyznaniowe prowadzące swoje statutowe działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
Inne podmioty, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałaniu przemocy.

III. HIERARCHIZACJA PROBLEMÓW

3.1.Cele Programu

Głównym celem programu jest likwidacja szkód i zapobieganie występowaniu negatywnych zjawisk związanych z tzw. zachowaniami ryzykownymi, nadużywaniem środków psychoaktywnych i przemocy rodzinie poprzez:

zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, oraz narkomanii,
udzielanie pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych, doświadczającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych,
zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi,
ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby nieletnie,
zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji Bartoszyca w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami,
wdrożenie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu trybowi życia,
budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
realizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

3.2. Priorytetowe zadania programu.

W ramach **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie** realizowana będzie:

profilaktyka I- rządowa - /zapobieganie problemom alkoholowym, narkomanii jak też przeciwdziałanie przemocy domowej/ adresowana jest do całej populacji.

psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży,

organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym:

organizacja czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,

organizacja niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych promujących zdrowy styl życia z udziałem dzieci i młodzieży, między innymi festyn, pikniki rodzinne, itp.

organizacja wypoczynku w formie obozu z programem profilaktyczno – terapeutycznym.

ograniczanie dostępności alkoholu,

przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

profilaktyka II- rządowa - /wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych i przemocy domowej oraz oddziaływanie psychoedukacyjne i interwencja kryzysowa dla osób z grup ryzyka/:

zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży

z grup ryzyka w świetlicach środowiskowych,

warsztaty dotyczące zwiększenia umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych,

szkolenia i kursy specjalistyczne dla:

między innymi pedagogów, nauczycieli, pracowników służb społecznych, policjantów, kuratorów sądowych, pracowników pomocy społecznej,

edukacja na temat interwencji wobec osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą domową ,

edukacja w zakresie stosowania metod wczesnego rozpoznawania problemów uzależnień i przemocy domowej,

interwencja kryzysowa / procedura Niebieskich Kart/,

pierwsza pomoc – poradnictwo i wsparcie osobom w kryzysie dla osób uzależnionych, członków rodzin i ofiar przemocy domowej,

informacje odnośnie możliwości pomocy,

pomoc psychospołeczna i prawna dla osób w kryzysie,

informacje i porady prawne,

szeroko pojęte działania pomocowe.

profilaktyka III – rządowa – terapia pogłębiona w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień. Adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka.

3.3.Zadania szczegółowe

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1996 roku w zasadniczy sposób zmieniła model polskiego systemu rozwiązywania problemów alkoholowych. Na samorządy gminne został nałożony obowiązek realizacji konkretnych działań, prowadzonych jako zadania własne w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na realizację zadań określonych w art.4 ust.1 gminy otrzymały również własne środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wspomniana powyżej ustawa wymienia następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie (poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna i terapeutyczna oraz informacja i edukacja).	Organizacje pozarządowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób nieletnich z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, oraz stosowania przemocy domowej	Organizacje pozarządowe	Dzieci i młodzież	Cały rok
3.	Dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomanii	MOPS	Dorośli	Cały rok
4.	Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania do sądu - Wnioskowanie przez Miejską Komisję ds RPA do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, - Kierowanie na specjalistyczne badania (biegły lekarz, psycholog), celem wydania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu, - Motywowanie do leczenia. Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi celem poddania się terapii odwykowej.	MKRPA, Sąd Rejonowy	Dorośli	Cały rok
5.	Dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin.	WSS UM, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe	Dorośli	Cały rok

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Uruchomienie i prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej. Skoordinowanie działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, MOPS, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Poradnią „Szansa”, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, kościołami, szkołami, i organizacjami pozarządowymi.	WSS UM, MOPS, Sąd, Prokuratura, Policja, Poradnia „Szansa”	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Organizowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin dotkniętych patologią społeczną.	WSS UM, Organizacje pozarządowe,	Młodzież i dzieci	Cały rok

3.	Współpraca z Sądem, Prokuraturą, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Służbą Zdrowia oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w związku z procedurą Niebieskiej Karty	MKRPA	Dorośli	Cały rok
4.	Dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	MOPS	Młodzież i dzieci	Cały rok
5.	Organizacja konferencji poświęconych przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i agresji wśród młodzieży.	WSS UM	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Wdrażanie nowoczesnych programów w szkołach dotyczących substancji psychoaktywnych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.	Placówki oświatowe, Służby publiczne WSS UM	Młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji, rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii.	Placówki oświatowe, WSS UM	Nauczyciele, rodzice, młodzież	Cały rok
3.	Dofinansowanie świetlic profilaktycznych prowadzonych przez stowarzyszenia.	Organizacje pozarządowe	Młodzież i dzieci	Cały rok
4.	Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz promocji i trzeźwości obyczajów, współorganizacja imprez rodzinnych. Dofinansowanie Bartoszyckich Dni Rodziny	WSS UM, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Maj-czerwiec
5.	Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zorganizowanie form pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych. Promocja zdrowego stylu życia poprzez zintegrowanie działań profilaktycznych z aktywnością sportowo- turystyczną.	UM, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
6	Czynny udział w kampaniach edukacyjnych, mających na celu ograniczenie zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich takich jak „ Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Lato bez % 2007”.	WSS UM, Placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok

7	Konsultacje psychologiczne dla nauczyciela, pedagogów, wychowawców oraz rodziców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy	WSS, MKRPA	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
8.	Profilaktyka, a teatr. Spektakle edukacyjno-profilaktyczne „Dzwonek” i „Blackout”	UM, KPP	Dorośli, młodzież i dzieci	Luty-marzec
9.	Aktualizacja Informatora Bartoszyckiego „Gdzie szukać pomocy” oraz opracowanie i wydanie ulotki na temat „Przemocy w rodzinie”	WSS UM	Dorośli, młodzież i dzieci	czerwiec
10.	Kampania profilaktyczna „Chrońmy młodość” adresowana do sprzedawców i właścicieli sklepów	MKRPA, WSS UM	Dorośli i młodzież	Lipiec-sierpień

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Lp.	Zadanie	Realizator	Adresat	Termin
1.	Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania o charakterze profilaktyki społecznej a) ogłaszanie konkursu ofert i przetargów dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA, Al-anon, Al-ateen c) współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych d) wspieranie grup młodzieżowych liderów.	WSS UM, Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok
2.	Współpraca z lokalnymi mediami zmierzająca do upowszechnienia informacji o problemach alkoholowych i instytucjach pomocowych oraz o roli społeczności lokalnych.	WSS UM, Organizacje pozarządowe, służby publiczne,	Dorośli, młodzież i dzieci	Cały rok

3.4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zasady wynagradzania

Za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach członkom Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne wypłacane jednorazowo po upływie miesiąca na podstawie listy obecności.

Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1 ustala się w wysokości 16% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego /w rodzinie z problemem alkoholowym/ ustala się kwotę w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2 jest udział członków MKRPA w posiedzeniu, potwierdzony podpisem na liście obecności natomiast w pkt 3 wynagrodzenie przysługuje po przeprowadzeniu wywiadu i sporządzeniu dokumentacji z przeprowadzonego wywiadu.

Zadania Komisji

Przygotowanie projektu miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie zwanego dalej „programem gminy” oraz uczestnictwo w przygotowywaniu projektów uchwał.

Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przemocy w rodzinie.

Przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi.

Prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkohol.

Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie ustalenia zasad usytuowania i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Bartoszyce.

Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja może prowadzić w wyznaczonym przez siebie składzie wizytację oraz badanie działalności miejskich jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji uczestniczących w realizacji programu. Przysługuje jej również prawo uzyskania informacji i wyjaśnień w tym zakresie.

IV.POSTANOWIENIA KOŃCOWE

4.1. Spodziewane efekty realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.

uświadomienie zdrowotnych skutków używania alkoholu, wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich, zmniejszenie rozmiarów problemów narkomanii na terenie miasta Bartoszyce, wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży oraz pomocy osobom uzależnionym.

4.2. Planowanie harmonogramu działań na dany rok budżetowy.

Burmistrz Miasta określa plan wydatków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2007 według załącznika nr 1.

4.3. Źródła finansowania programu.

Środki budżetu Miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4.4. Sposób kontroli realizacji programu.

Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z wykonania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na rok 2007.

Stały monitoring programu prowadzony jest przez Wydział Spraw Społecznych oraz Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

4.5. Sposób pozyskiwania realizatorów programu:

Ogłaszanie konkursów ofert na tematyczne zadania programu.

Zlecanie instytucjom, organizacjom pozarządowym oraz osobom fizycznym wykonania określonych zadań programu na podstawie umów cywilnoprawnych.

Wyszukiwanie osób przygotowanych profesjonalnie do działań i pracy w zakresie programu, wspieranie ich doskonalenia zawodowego.

Projekt preliminarza wydatków na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2007 rok

Planowane przychody z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych : 290.000 PLN

Rozdział środków :

Wydatki w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85153 - zwalczanie narkomanii, rozdziale 85154 – przeciwdziałania alkoholizmowi.

<i>Kierunki działań:</i>	<i>Planowane nakłady</i>
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu- 56.000 zł.	
Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, ofiar przemocy w rodzinie oraz osób uzależnionych od narkotyków (poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna i terapeutyczna oraz informacja i edukacja).	12.000 18.000

Organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób nieletnich z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, oraz stosowania przemocy domowej	3.000
Dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomanii	19.000
Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania do sądu - Wnioskowanie przez Miejską Komisję ds. RPA do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. - Kierowanie na specjalistyczne badania (biegły lekarz, psycholog), celem wydania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu. - Motywowanie do leczenia. Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi celem poddania się terapii odwykowej.	4.000
Dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin	
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie- 100.000 zł.	
Uruchomienie i prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej. Skoordinowanie działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, MOPS, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Poradnią „Szansa”, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, kościołami, szkołami, i organizacjami pozarządowymi.	19.000
Organizowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin dotkniętych patologią społeczną.	78.000
Współpraca z Sądem, Prokuraturą, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Służbą Zdrowia oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w związku z procedurą Niebieskiej Karty	3.000
Organizacja konferencji poświęconych przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i agresji wśród młodzieży.	
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych- 134.000 zł.	
Wdrażanie nowoczesnych programów w szkołach dotyczących substancji psychoaktywnych i metod kształtowania postaw służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.	5.000
Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji, rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku narkomanii.	3.000
Dofinansowanie świetlic profilaktycznych prowadzonych przez stowarzyszenia.	102.000
Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zorganizowanie form pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych.	7.000
Promocja zdrowego stylu życia poprzez zintegrowanie działań profilaktycznych z aktywnością sportowo- turystyczną.	4.000
Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz promocji i trzeźwości obyczajów, współorganizacja imprez rodzinnych.	2.000
Dofinansowanie Bartoszyckich Dni Rodziny	8.000
Konsultacje psychologiczne dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy.	3.000
Czynny udział w kampaniach edukacyjnych, mających na celu ograniczenie zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich takich jak „ Zachowaj Trzeźwy umysł”, „Lato bez %2007”	
Aktualizacja Informatora Bartoszyckiego „Gdzie szukać pomocy” oraz opracowanie i wydanie ulotki na temat „Przemocy w rodzinie”	
Kampania profilaktyczna „Chrońmy młodość” adresowana do sprzedawców i właścicieli sklepów	